

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

תענית דף יד.

כיצד יתיישבו ג' הברייתות דלהלן גבי "עוברות ומניקות" הסותרות לכאורה זו לזו?

שלושיות	אמצעיות	ראשונות	
אין מתענות	מתענות ¹	-----	מתענות בראשונות ואין מתענות באחרונות
-----	מתענות ²	אין מתענות	מתענות באחרונות ואין מתענות בראשונות
אין מתענות	-----	אין מתענות	אין מתענות לא בראשונות ולא באחרונות

במה מתריעין?

בעננו ³	בשופרות	
אין מתריעין ⁴	מתריעין	לרב יהודה
מתריעין ⁵	מתריעין	לרב יהודה בד"ש ב"ש בשם רב

תענית דף יד:

גזרו על הציבור י"ג תעניות ולא נענו האם מוסיפים לגזור עוד תעניות או לא?

בשאר צרות	בעצירת גשמים	
גוזרים	אין גוזרים ⁶	לר' יהודה נשיאה, לר' אבא, וכרשב"ג
אין גוזרים	אין גוזרים	לר' אמרי, וכרבי ⁷

¹ ונקראות האמצעיות ראשונות לעומת האחרונות.

² ונקראות האמצעיות אחרונות לעומת הראשונות.

³ פירש ר"י (בתוד"ה ורב) שהיינו עננו שבסליחות, ולא עננו שבתפלת תענית דאותה אומרים גם בשלש ראשונות.

⁴ דס"ל דבעננו לא נקרא התרעה אלא נקרא צעקה, וכמו שמצינו ברייתא שאומרת שעל שאר כל מיני פורעניות המתרגשות כגון חיכוך וכו' לא היו מתריעין אלא צועקין, ע"כ. וחזינן שהברייתא מחלקת בין צעקה לפה להתרעה, וכאן שנאמר במשנה התרעה על כרחך הוא בשופר ולא בפה בעננו.

⁵ ס"ל שגם בפה נקרא התרעה, וכן מצינו כשיטתו בדברי ר' יוסי בברייתא שאמרה "על אלו מתריעין בשבת על עיר שהקיפוח גייס וכו', ואמר ר' יוסי מתריעים לעזרה אבל לא לצעקה, ע"כ. והיינו שמתריעים לקרוא לבני אדם לעזור להם, אבל לא התירו להתריע בצעקה ובתפלה, ומטעם שאין אנחנו בטוחים כל כך שתועיל תפלתנו ולכן לא התירו לצעוק עליהם בשבת, ועכ"פ חזינן שגם צעקת פה נקראת התרעה. ותרועה זו ודאי לא היתה בשופר, דאסור לתקוע בשופר בשבת.

⁶ ומשום שכבר יצאה זמנה של רביעה, ולפי"ז בשאר צרות כן גוזרים.

⁷ ס"ל שאין מטריחים על הציבור יותר מדאי.